

Рабійчук Л.С.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови,
Національної академії Державної
прикордонної служби*

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРИКОРДОННИКІВ

Сучасні тенденції щодо підготовки прикордонників України вимагають знання іноземної мови для професійного спілкування в службових ситуаціях. Для успішної підготовки майбутніх прикордонників викладачам іноземної мови слід наполегливо працювати над підвищенням рівня володіння курсантами іноземною мовою з метою розвитку вмінь і навичок іншомовного спілкування в подальшій службовій діяльності. Ситуація, яка склалася останнім часом в Україні, вимагає зміни підходів до удосконалення іншомовної

професійної підготовки майбутніх прикордонників з урахуванням вимог європейських стандартів.

Європейська інтеграція України вимагає не тільки політичних, економічних та соціальних змін в країні, а й висуває нові вимоги до охоронців кордону. Співробітництво Державної прикордонної служби України з Європейським Союзом та іншими міжнародними організаціями, ознайомлення з досвідом організації охорони кордону в інших країнах, збільшення потоку іноземних туристів вимагає від персоналу ДПСУ достатнього рівня володіння англійською мовою за професійним спрямуванням.

Професійна підготовка прикордонника - це сукупність знань, умінь та навичок, які надають йому можливість виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог законодавчої системи України. Професійна підготовка удосконалюється в процесі службової діяльності, в системі підвищення кваліфікації та шляхом самоосвіти. Це передбачає не тільки ґрунтовні професійні знання, а й володіння іноземною мовою, рівень володіння якою і формує іншомовну професійну підготовку. Таким чином, іншомовна професійна підготовка є складовою професійної підготовки фахівця. Наблизити систему іншомовної професійної компетенції персоналу Держприкордонслужби України до європейських стандартів, на нашу думку, може організація ефективної навчальної бази безперервної іншомовної фахової підготовки персоналу, починаючи з навчальних закладів і закінчуючи курсами підвищення кваліфікації та курсами інтенсивного вивчення іноземної мови, проведенням дистанційних курсів вивчення іноземної мови для різних категорій персоналу.

Реформування й розвиток Державної прикордонної служби України актуалізували вимоги максимальної ефективності здійснення освітнього процесу в Національній академії. Відповідно до змін у системі вищої освіти України характерною особливістю вивчення навчальних дисциплін є значна частка самостійної роботи в процесі засвоєння матеріалу. Організація самостійної роботи курсантів досить складне питання для викладачів правоохоронних навчальних закладів, де перебування курсантів підпорядковується єдиному розпорядку дня. Володіння англійською мовою відкриває перед прикордонниками можливість навчатися на курсах перепідготовки за кордоном з метою вивчення досвіду підготовки персоналу для прикордонних відомств у навчальних центрах країн Європейського Союзу та США, брати участь у міжнародних семінарах, тренінгах, конференціях з питань охорони кордону.

Навчання іноземної мови для професійної комунікації принципово відрізняється від навчання мови повсякденного вжитку. Для оволодіння спілкуванням на професійні теми, уміння здійснювати свої комунікативні наміри прикордонник повинен мати певні комунікативні навички, спеціальну підготовку: знати певні мовленнєві кліше та штампи, прикордонну термінологію, вміти здійснювати свої комунікативні наміри в процесі виконання службових обов'язків. На практичних заняттях з іноземної мови широко використовуються інтерактивні методи навчання, що сприяють підготовці фахівця, який володіє іноземною мовою і зможе використовувати її в службовій діяльності. Підготовка майбутніх прикордонників здійснюється з метою їх самореалізації у професійній діяльності. Дуже важливо, що навички самостійної роботи з іноземної мови стануть офіцерам у нагоді в подальшій службі.

Керівництвом Європейського Союзу в сфері професійної освіти прикордонників було розроблено Уніфіковану програму початкової підготовки (УПП) фахівців з охорони кордонів країн-членів ЄС. Ця програма передбачає розробку єдиного підходу до процесу навчання та підготовки на загальноєвропейському рівні, вона відповідає необхідним критеріям від базової до вищої освіти прикордонників.

Найбільш ефективними формами і методами вивчення іноземної мови розробники Уніфікованої програми початкової підготовки вважають комунікативний підхід та інтерактивні методи навчання, групові форми організації навчання, інтенсивні курси, дистанційне навчання, впровадження сучасних інформаційних технологій, створення ресурсних центрів самостійного вивчення іноземної мови. Ці форми та методи рекомендуються для успішного оволодіння іноземної мови професійного спрямування.

Приємно відзначити, що керівництво Державної прикордонної служби України в цей складний час для нашої держави приділяє значну увагу удосконаленню іншомовної професійної підготовки персоналу. Значно підвищуються вимоги до кандидатів на службу, на базі Національної академії ДПСУ проводяться курси інтенсивного вивчення англійської мови, на яких вивчається англійська мова повсякденного вжитку та англійська мова для професійних потреб. Прикордонники мають змогу покращити знання іноземної мови і тим самим удосконалити іншомовну професійну підготовку. Ще одним яскравим прикладом співробітництва з Європейським Союзом є імплементація спільного проекту «Нове обличчя кордону», в рамках якого розвиту навичок іншомовного професійного спілкування приділяється значна увага.